

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 21 (856) Субота, 26 травня 1956 р. Ціна 20 коп.

До всіх комсомольців і молоді Харківського держуніверситету

ДОРОГИЙ ТОВАРИШУ!

Кожна радянська людина прагне зараз внести свій вклад в здійснення історичних накреслень XX з'їзду КПРС. І кому ж, як не молоді, бути на передньому краї боротьби за перетворення в життя цих великих планів?

Володимир Ілліч Ленін вчив, що Спілка комуністичної молоді повинна бути ударною групою, яка в усякій роботі подає свою допомогу, проявляє свою ініціативу, свій почин. Молодь не повинна замикається в свої школи і обмежуватися лише читанням комуністичних книг і брошур, підкреслював Ленін. Свою освіту, своє навчання і своє виховання вона повинна поєднувати з працею робітників і селян.

Після закінчення університету ми, безсумнівно, активно включимось в трудове життя народу. Але вже й зараз студенти нашого вузу, як і вся радянська молодь, що відгукнулася на заклик партії поїхати на новобудови Сибіру, Казахстану, Далекого Сходу, Донбасу, повинні подати посильну допомогу народному господарству.

Наближається літо. Колгоспники і колгоспниці вступають у патріотичний рух за дострокове виконання завдань шостої п'ятирічки. Студентство багатьох вузів нашої країни по-діловому допомагає колгоспам в боротьбі за високі врожай.

Зробити і свій внесок в цю благородну справу — твій патріотичний обов'язок, студент ХДУ! Комітет комсомолу закликає всіх студентів університету під час літніх канікул прийняти активну участь в польових роботах на ланах підшефних колгоспів ім. Сталіна, ім. Андреева, ім. Ілліча Дергачівського району. Не менше 10 днів повинен попрацювати в колгоспі кожен студент і кожна студентка нашого вузу.

Комсомольці! Молодь!

Всі як один допоможемо колгоспам у боротьбі за врожай!

Комітет комсомолу ХДУ

ПІДСУМКОВЕ ЗАНЯТТЯ

21 травня були підведені підсумки вивчення матеріалів XX з'їзду КПРС в одній з груп центрального апарату, якою керує аспірантка кафедри марксизму-ленінізму О. Ф. Руденко.

Заняття по вивченню матеріалів партійного з'їзду проходили завжди жваво, в обговоренні приймали участь всі слухачі. Керівник групи тов. Руденко дохідливо, з знанням справи пояснювала

слухачам основні розділи звітної доповіді тов. М. С. Хрущова на XX з'їзді КПРС, Директиви з'їзду по шостому п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР.

Активну участь в семінарських заняттях приймала більшість слухачів. Особливо ґрунтовні виступи були завжди у комуністів Домбровської, Осипової та інших.

Для випускників університету наступила особливо відповідальна пора — період підготовки і здачі державних екзаменів. Серйозно і наполегливо готуються до державного екзамену з основ марксизму-ленінізму п'ятикурсники філологічного факультету З. Нестеренко та історики Н. Доценко і Н. Зорич.

Арматурники В. Власенко та М. Холодний.

Штукатур Галина Яковенко.

Муляр Б. Фінварб.

На будівництві нового корпусу університету працюють десятки молодих робітників. Іменами багатьох з них заслужено пишається колектив. Для молодих трудівників характерні краці риси радянської молоді: чесне ставлення до праці, до довірливої справи, прагнення до знань.

З повагою говорять на будівництві про молодого муляра Белу Фінварб. Тільки в минулому році закінчила вона школу і зразу ж прийшла на будівництво. Але вже зараз досвідчені майстри хвалять її за відмінну роботу.

ДОПОМОГЛИ КОЛГОСПНИКАМ

Учасники міської наради шефів по поданню допомоги колгоспам у будівництві силосних споруд звернулись до всіх організацій, які шефствують над колгоспами Харківської області, з закликом прикласти всіх зусиль для забезпечення будівництва силосних споруд ємкістю на 300 тисяч тонн силосної маси до 1 липня 1956 року. Вони закликали зробити все це тільки силами шефів.

Розуміючи всю важливість справи забезпечення колгоспної худоби кормами, студенти університету з піднесенням відгукнулись на це звернення. В минулу неділю більше 100 студентів побували в підшефних колгоспах Дергачівського району. Комсомольці філологічного та фізико-математичного факультетів допомагали споруджувати силосні траншеї в колгоспі ім. Сталіна. Добре попрацювали в колгоспі імені Андреева економісти, хіміки, історики.

О. ДОНСЬКА.

ЇХ ПРИЙНЯЛИ В ПАРТІЮ

Краці вихованці нашого університету поповнюють ряди Комуністичної партії Радянського Союзу. Недавно Держинський райком партії затвердив кандидатами в члени КПРС аспірантку кафедри марксизму-ленінізму тов. Баскес та аспіранта кафедри політекономії тов. Введенського.

Біологічна фізика — це зовсім молода наука. Лише два роки тому в Москві організовано Інститут біологічної фізики Академії наук СРСР — науковий центр Радянського Союзу, що координує і розробляє біофізичні проблеми. Однією з проблем, яку вивчає інститут, є застосування штучного ультрафіолетового випромінювання в північних широтах нашої країни. Відомо, що населення Півночі тяжко переживає ультрафіолетову недостатність.

У листопаді 1954 року Інститут біофізики АН СРСР, Інститут загальної і комуніальної гігієни Академії медичних наук СРСР і Вчена рада Міністерства охорони здоров'я СРСР скликали в м. Архангельську Всесоюзну нараду щодо застосування штучного ультрафіолетового випромінювання в зв'язку з проблемою ультрафіолетової недостатності на Півночі. На цю нараду як доповідач був запрошений завідувач кафедрою технічної фізики нашого університету кандидат фізико-математичних наук доцент В. К. Ткач, який протягом кількох років перед цим вивчав молекулярні процеси в крові при діянні на організм людини ультрафіолетового випромінювання. Застосовуючи методи електро-

мають її за відмінну роботу, молоді знає Белу як принципову товаришку, активну комсомолку, члена комітету комсомолу на будівництві.

Професія будівника здається Белі Фінварб найпочеснішою. Адже як хороше відчувати, що ти сам, своїми руками, збудував дім, дитячий садок, завод, палац науки. Професію будівника вона вибрала свідомо і назавжди.

Міцно й довго будуть стояти стіни, покладені молодим будівником-муляром. А пройде кілька років, і на будівництво прийде молодий інженер, за плечима якого буде не тільки кілька років напруженого навчання на вечірньому відділенні будівельного інституту, а й великий практичний досвід.

Легко й красиво працює штукатур Галина Яковенко. Виконуючи денні норми на 130—140%, вивчаючи досвід кращих працівників, вона намагається з кожним днем підвищувати якість своєї роботи. Микола Іванов, Марія Гармаш і багато інших не відстають від неї.

Арматурник В. Власенко прийшов на будівництво після закінчення середньої школи. Після напруженого трудового дня він сідає за книжки. Адже для того, щоб вступити до університету, потрібні міцні, глибокі знання.

З ремісничого училища на будівництво університету був направлений Микола Холодний (на верхньому фото праворуч). Він ще зовсім молодий робітник. Але по його ставленню до праці, по якості виконаної ним роботи можна з певністю зробити висновок — росте хорошиший будівник.

Участь в спорудженні палацу науки молоді робітники вважають справою почесною і не жаліють ні знань, ні вміння, ні молодого запалу для того, щоб будувати швидко, красиво і міцно.

НА КАФЕДРАХ

ДОСЛІДЖЕННЯ В НОВІЙ ГАЛУЗІ НАУКИ

радіофізики, він встановив певні закономірності. До далекої по суті проблеми ультрафіолетової недостатності у людини він підійшов по-новому. Вивчаючи високомолекулярні полімери біологічних середовищ, В. К. Ткач дав певні рекомендації щодо ліквідування ультрафіолетової недостатності у населення північних широт СРСР.

Доповідь доцента Ткача на нараді викликала великий інтерес біофізиків і лікарів нашої країни. Нарада відзначила в своїх рішеннях важливість науково-дослідних робіт В. К. Ткача для вивчення механізму діяння ультрафіолетового випромінювання на організм людини.

Наш університет, — мабуть, чи не єдиний на Україні науковий центр, де більш-менш широко розробляються проблеми біологічної фізики. Проблемам цим належить велике майбутнє. Університет всіляко сприяє розвитку цього нового напрямку в науково-дослідній роботі кафедри.

На шосту п'ятирічку кафедра

технічної фізики запланувала розробку проблеми «Електрофізика біологічних середовищ».

Цю проблему доцент В. К. Ткач розробляє спільно з Українським інститутом радіології та Українським інститутом гігієни праці і професійних захворювань. Треба сказати, що ця наукова кооперація — дуже плідотворна. Співдружність триває уже не перший рік.

Спільно з інститутом радіології кафедра технічної фізики ось уже протягом чотирьох років вивчає електроколоїдальні властивості крові ракових захворювань. Директор інституту доцент Є. А. Базлов пише: «Електроколоїдальні властивості визначаємо за методом доцента В. К. Ткача. Одержані результати свідчать про велику цінність цього методу у визначенні реактивності організму. Зараз цей метод широко впроваджений у практику нашого інституту».

1956—1957 роки будуть присвячені вивченню молекулярних процесів в середовищах організму, як показника динаміки розвитку злоякісних пухлин і тих же процесів при діянні на організм деяких видів атомних випромінювань.

П. КОСТЮК.

Наполегливо боротися за здійснення рішень XX з'їзду КПРС

16 травня цього року відбулися збори партійної організації Харківського державного університету, на яких обговорювалось виконання парторганізацією ХДУ рішень XX з'їзду КПРС.

З доповіддю виступив секретар партійного комітету університету тов. В. Плужніков.

В обговоренні доповіді тов. Плужнікова виступили комуністи Корж, Білик, Сластьонов, Терещенко, Кубрак та ін.

В центрі уваги доповідача, а також всіх виступаючих стояло питання про поліпшення організації навчального процесу і науково-дослідної роботи відповідно до завдань, поставлених XX з'їздом КПРС.

— Оскільки більшість факультетів нашого університету готує викладачів для середньої школи, — сказав тов. Плужніков, — університет в своїй роботі мусить виходити з тих завдань, які поставлені XX партійним з'їздом перед середньою школою. Як відзначив з'їзд, найбільшим недоліком середньої школи є деякий відрив навчання від життя, недостатня підготовленість молоді, яка закінчує середню школу, до практичної діяльності.

Перед університетом, як вищим навчальним закладом, що покликаний готувати висококваліфікованих кадрів викладачів для середньої школи, стоїть завдання — побудувати весь навчальний процес так, щоб дати школі молодих педагогів, здатних здійснювати на практиці політехнічне навчання.

Велике значення в цьому відношенні має виробнича практика студентів. Деякі факультети провели певну роботу щодо поліпшення організації виробничої практики і перебудови навчальних планів в напрямі прищеплення студентам практичних навичок. Так, на географічному факультеті запроваджено читання курсів «Основні сільськогосподарського виробництва», «Основні індустріального виробництва»; практика проводиться в колгоспах і на заводах.

Заслужують на увагу заходи, що здійснюються на біологічному факультеті: студенти другого курсу в процесі навчання практично широко вивчають флору і фауну, студенти третього курсу будуть проходити виробничу практику в колгоспах і радгоспах. На економічному факультеті практичні заняття по курсу технології виробництва проводились безпосередньо на Харківському тракторному заводі. Варто відзначити, що студенти четвертого курсу економічного факультету після проходження виробничої практики склали іспит на кваліфікацію цехового економіста, що безперечно підвищило зацікавленість і відповідальність студентів, стимулювало їх роботу під час проходження практики.

Проте, в організації виробничої практики ще багато недоліків. Так, на хімічному і фізико-математичному факультетах ще не всі студенти проходять виробничу практику на великих підприємствах. Виробнича практика часто підміняється практикою в лабораторіях науково-дослідних інститутів і навіть в університетських лабораторіях. Це знижує навчально-виховне значення практики, вона не досягає мети. Недоліком є також те, що найбільш кваліфіковані викладачі факультетів безпосередньо не займаються організацією і проведенням виробничої практики.

Не менш важливе значення має і педагогічна практика студентів. Останнім часом на ряді факультетів в організації педагогічної практики досягнуті значні успіхи. В цьому навчальному році

Питання поліпшення учбової і науково-дослідної роботи на зборах партійної організації університету.

педагогічна практика в цілому по університету проходила на вищому рівні. Але в організації педпрактики все ще спостерігається чимало хиб — керівний викладацький склад ряду факультетів ще стоїть осторонь від цієї важливої справи і не бере участі в педагогічній підготовці студентів (фізичне відділення фізико-математичного факультету, хімічний факультет). Треба вжити дійових заходів до того, щоб педагогічну практику і взагалі справу педагогізації нашого університету підняти на більш високий рівень.

Не все гаразд з методикою викладання, зокрема з методикою проведення лабораторних, практичних і семінарських занять. При обговоренні проекту Директив XX з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану на фізико-математичному факультеті було прийнято рішення про організацію методичного практикуму з техніки фізичного експерименту в середній школі. На філологічному факультеті було ухвалено пропозицію про влаштування кабінету методики мови і літератури, на біологічному факультеті — кабінету методики викладання біології в середній школі і т. д. Ці рішення покищо не втілені в життя. А між тим ці гарні постанови заслуговують того, щоб звернути на них більшу увагу і здійснити на практиці.

— Для того, щоб можна було реально поліпшити стан самостійної роботи студентів, — сказав далі тов. Плужніков, — вони повинні мати в своєму розпорядженні більше часу, вільного від лекційних і лабораторних занять, засідань, зборів та ін. Якщо наприкінці минулого семестру нам вдалося домогтися скорочення кількості засідань і зборів, то останнім часом ми знову в цьому відношенні посунулися назад.

Крім того, студенти надто перевантажуються навчальними заняттями. На багатьох факультетах тиждень навантаження студента часто досягає 40 і більше годин. За таких умов прищепити студентам навички самостійної роботи дуже важко, бо в них залишається дуже мало часу. Запровадження штатно-окладної системи допоможе нам це перевантаження студентів в значній мірі зменшити.

В організації учбової роботи у нас спостерігається ще чимало недоліків — часто заняття переносяться, розклад складається з «вікнами» для студентів. Цетакож негативно відбивається на бюджеті часу студента. Декани пояснюють ці випадки невідомо складання розкладу браком приміщень, необхідністю використовувати одні і ті ж аудиторії, але по суті справа в тому, що у нас не проводиться належної боротьби за кращий розклад занять.

Захист дипломних робіт на всіх факультетах пройшов успішно, за винятком географічного факультету, де дві дипломні роботи одержали незадовільні оцінки — факт безприкладний. До майбутньої весняної екзаменаційної сесії пророблено велику підготовчу роботу, всюди створено нормальні умови для проведення екзаменів.

Проте, треба нагадати про деякі повчальні уроки зимової екзаменаційної сесії. Справа в тому, що на деяких факультетах показники зимової сесії були нижчі, ніж в минулі роки. Особливо впадає в око

низька успішність студентів перших курсів. Ніколи ще успішність на перших курсах не була такою низькою, а процент незадовільних оцінок — таким високим, як в минулу екзаменаційну сесію.

Причинами такого становища є, по-перше, недостатня допомога з боку деканатів і кафедр першкурсникам, що не змогли відразу пристосуватися до нових, незвичних для них умов і методів роботи вищого навчального закладу, по-друге, незадовільна робота приймальної і екзаменаційної комісії, які не зуміли відібрати кращих кандидатів. Досить сказати, що незадовільні оцінки в минулу зимову екзаменаційну сесію одержали 12 першкурсників-медалістів, в тому числі і з золотими медалями.

Це треба врахувати на майбутнє, особливо приймаючи до уваги наближення нового набору. Підготовка до нового набору і до нового навчального року проходить покищо мляво. Деяким факультетам, на яких в минулому році конкурс був невеликий, треба вже зараз розгорнути велику підготовчу роботу, щоб забезпечити якісний набір.

Значну увагу приділили партійні збори також питанням поліпшення наукової роботи.

— XX з'їзд КПРС, — сказав тов. Плужніков, — приділив багато уваги залученню вузів до виконання науково-дослідних робіт для народного господарства. Наш університет, виконуючи рішення з'їзду, досяг деяких успіхів у справі наближення наукової тематики до запитів виробництва, впровадження наукової тематики в практику народного господарства; укладено ряд нових угод про співдружність з виробництвом.

Однак в науково-дослідній роботі нашого університету ще багато серйозних недоліків: дуже повільно зменшується багатопроблемність в науковому дослідженні; перегляд наукової тематики часто-густо провадиться формально; лише деякі кафедри (наприклад, на фізико-математичному факультеті) серйозно і по-державчому підійшли до цієї справи.

Розгортання науково-дослідної роботи на деяких факультетах гальмується застарілістю і зношеністю наукового обладнання окремих лабораторій і кабінетів. Останнім часом в цій справі спостерігається певне зрушення. Позитивну роль тут відіграє також діяльність науково-технічної ради, створеної спеціально для керівництва справою модернізації наукового обладнання (голова ради проф. Л. С. Палатнік).

Кафедри суспільних наук за останні роки також домоглися значних досягнень в науковій роботі. Проте істотним недоліком залишається те, що вони здебільшого заглиблюються в історію і мало займаються творчим розвитком марксизму-ленізму на основі вивчення сучасного етапу будівництва комуністичного суспільства; відсутні також широкі наукові конференції, теоретичні дискусії з притягненням широкої громадськості.

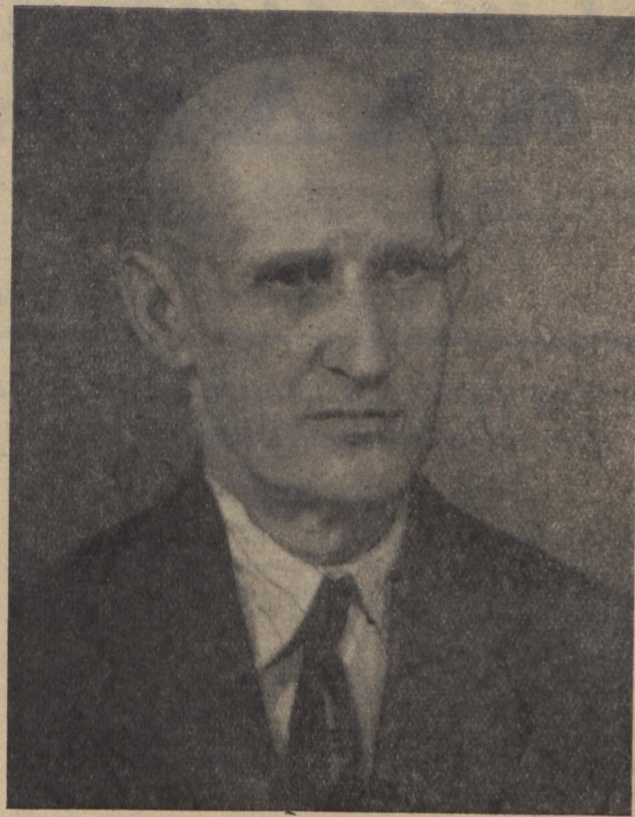
Тов. Плужніков закликав партійну організацію університету наполегливо боротися за здійснення рішень XX з'їзду КПРС, зокрема в справі поліпшення організації учбової і науково-дослідної роботи.

Партійні збори прийняли по доповіді тов. Плужнікова розгорнути ряд практичних заходів до здійснення постанов XX з'їзду КПРС і закликали всіх комуністів наполегливо боротися за їх реалізацію.

Шість студентів проходять практику на анілокольоровому заводі в м. Березники.

Практика допоможе студентам закріпити теоретичні знання, близько познайомитися з виробничими, технологічними процесами.

О. ІВАНОВА.

25 травня громадськість університету відзначила 70-річчя з дня народження та 40-річчя науково-педагогічної діяльності доктора географічних наук професора географічного факультету Миколи Ізмайловича Дмитрієва.

У 1916 році М. І. Дмитрієв був залишений при Харківському університеті для підготовки до професорського звання по кафедрі географії. В 1920 році він здав магістерський екзамен і був прийнятий в число приват-доцентів нашого університету.

Вся наукова і педагогічна діяльність Миколи Ізмайловича пов'язана з Харківським університетом.

В 1938 році М. І. Дмитрієв на підставі його робіт в галузі геоморфології та четвертинної геології УРСР був удостоєний ступеня доктора географічних наук без захисту дисертації. Ним опубліковано 45 наукових праць з питань геоморфології та четвертинної геології України. Більшість робіт Дмитрієва надзвичайно важливі в науковому відношенні і має практичне значення. Це, наприклад, роботи про тераси річкових долин, про наскрізні (мертві) долини, вивчення яких має велике значення в зв'язку з проблемою малих річок.

Праця М. І. Дмитрієва «Рельєф УРСР» являє собою цінний посібник для вчителів географії та для студентів географічних факультетів.

М. І. Дмитрієв — висококваліфікований педагог. Він читав курси загальної фізичної географії, фізичної географії частин світу і на протязі більше 20 років читав курси «Геоморфологія СРСР» та «Геоморфологія УРСР». Лекції Дмитрієва відзначаються глибоким науковим змістом і сприяють підготовці висококваліфікованих кадрів радянських спеціалістів-географів.

М. І. Дмитрієв веде велику роботу по підготовці наукових кадрів. 15 його вихованців-аспірантів успішно захистили дисертації. Більшість викладачів географічного факультету — учні професора М. І. Дмитрієва, багато його вихованців працює в інших вузах нашої країни.

Професор Дмитрієв веде велику громадську роботу. Він систематично допомагає консультаціями Харківській картографічній фабриці, проектним організаціям та співробітникам інших наукових закладів, які завжди звертаються до Миколи Ізмайловича по питаннях геоморфології та четвертинної геології.

На протязі ряду років М. І. Дмитрієв очолює Харківське відділення Географічного Товариства СРСР.

Вітаючи Миколу Ізмайловича Дмитрієва з 70-річчям з дня народження та 40-річчям науково-педагогічної діяльності, друзі, товариші, колишні і сьогоденні вихованці бажають йому здоров'я і успіхів.

Вчені ради університету і факультетів

5 травня цього року затверджено новий склад членів Вченої ради університету та десяти його факультетів. Вчена рада університету складається з 70 чоловік, куди входять ректор університету, всі декани факультетів, більшість завідувачів кафедрами.

Вченій раді надане право приймати до захисту докторські та кандидатські дисертації, присуджувати на основі захисту дисертацій вчену ступінь кандидата наук по 39 спеціальностям, а також представляти у Вищу атестаційну комісію МВО СРСР для затвердження у вченому ступені доктора наук по 14 спеціальностям.

Вчені ради деяких факультетів значно розширені і поновлені. Так, рада фізико-математичного факультету складається тепер з 37 чоловік.

За останні п'ять років Харківський університет не мав права

приймати до захисту кандидатські дисертації з економічної географії через відсутність в складі ради географічного факультету відповідного спеціаліста. Ввівши до складу ради географічного факультету професорів Л. М. Клецького та М. Б. Гуревича, факультет цим самим домогся права приймати до захисту кандидатські дисертації економікогеографів.

Факультетські Вчені ради проводять велику роботу, розглядаючи дисертації не тільки співробітників та аспірантів нашого університету, але й інших вузів. Тільки в 1955 році був проведений захист трьох докторських та 81 кандидатських дисертацій, з яких одна докторська і шість кандидатських дисертацій написані співробітниками університету (не включаючи аспірантів). За п'ять місяців цього року вже захищено 30 кандидатських робіт.

Р. ІВАНЧЕНКО.

Для глибокого ознайомлення з виробничими процесами

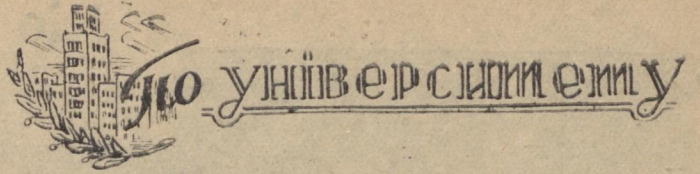
Студенти напружено готуються до екзаменів, а для четвертокурсників хімічного факультету сесія — вже пройдений етап. 20 травня вони почали проходження літньої виробничої практики.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

Стор. 2. 26 травня 1956 р.

Групами по 10—12 чоловік роз'їхалися студенти-хіміки на крупні підприємства нашої країни. Практиканти будуть поглиблювати свої знання на Краматорському металургійному заводі, на содових заводах Слав'янська та міста Верхнього, Ворошиловградської області, на Рубежанському хімкомбі-

Літня виробнича практика географів

На географічному факультеті закінчилась літня екзаменаційна сесія. Студенти направляються в різні місця країни для проходження виробничої практики. Ми попросили викладачів географічного факультету розповісти про те, де і як буде проходити літня практика студентів-географів. Ось що вони нам повідомили.

СТУДЕНТИ НАБУДУТЬ НАВИЧОК САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Невелика група студентів-фізгеографів проводить виробничу практику за вивченням природних умов окремих ділянок території УРСР. Влітку цього року студенти будуть вивчати фізико-географічні особливості річкових долин і міжрічкових просторів, що відносяться до басейнів рік Пела і Ворскли.

З метою успішного проходження виробничої практики студенти керуються розробленим при допомозі керівника планом маршрутів, де намічені головні об'єкти досліджень для даного району. Особливу увагу практиканти звернуть на вивчення рельєфу, оскільки з аналізом його пов'язана відповідь на цілий ряд важливих практичних питань, як-то: вибір місця для гребель на малих річках при спорудженні гідроелектростанцій, меліорація заплавних терас для їх більш широкого господарського використання, закріплення пісків борової тераси, виділення ді-

яльних ярів, де необхідно здійснити міроприємства по боротьбі з їх розвитком, нарешті, вивчення процесів, що сприяють запливанню русел рік і водоймищ.

Одночасно з вивченням елементів рельєфу буде проводитися вивчення кліматичних умов, гідрогеографії, ґрунтів, рослинного покриву та тваринного світу.

Без аналізу фізико-географічних особливостей, характерних для даного району, не можна дати вірного прогнозу кількісних і якісних змін в структурі фізико-географічних процесів, які можуть відбутися в результаті спорудження різних інженерних об'єктів та при здійсненні ряду інших господарських міроприємств.

Виконуючи завдання виробничої практики, студенти набувають необхідних навичок для самостійних географічних досліджень, що має велике значення для вивчення природних умов нашої країни взагалі.

П. ГОРДІЄВ, доцент.

МАТЕРІАЛИ ПРАКТИКИ ЛЯЖУТЬ В ОСНОВУ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Переддипломну практику студенти четвертого курсу (фізгеографи) в цьому році будуть проходити в районах зрошення на півдні України (Кам'янсько-Дніпровська і Брилевська дослідно-меліоративні станції, Верхне-Інгулецька зрошувальна система, Асканія-Нова і деякі інші).

Проходячи практику, студенти будуть вивчати мікроклімат зрошуваних і незрошуваних полів найважливіших сільськогосподарських культур, проводити мікрокліматичні спостереження в степовому оазисі Асканія-Нова. Ця робота буде проводитися у співдружності з Українським науково-дослідним інститутом гідротехніки і меліорації, Гідрометінститутом, Брилевською та Кам'янсько-Дніпровською дослідними меліоративними станціями.

Робота практикантів по вивченню мікроклімату сільськогосподарських культур тісно пов'язана з науково-дослідною тематикою кафедри фізичної географії і всього факультету.

Зараз вже закінчене складання програми літньої практики, а також розробляються конкретні завдання практиканта. Кабінет фізичної географії готує для польових робіт прилади, літературу та бланковий матеріал.

Дослідження рельєфу, геології та інших фізгеографічних особливостей цих районів допоможе вияснити питання розвитку зсувів та ярів в умовах підпору ріки греблею, а також питання абразії берегів, замулювання водоймищ та ін. Вивчення району практики пов'язане також з виконанням наукової тематики факультету.

В. НІКІТІН, доцент.

На географічному факультеті закінчується екзаменаційна сесія і йде діяльна підготовка до літньої учбово-виробничої практики.

Наш фотокореспондент сфотографував третьокурсницю тт. Решетиліву і Мельникову, коли вони уважно вивчали високоточний теодоліт.

Фото О. КУЗІНА.

Практиканти допоможуть господарським організаціям

Студенти четвертого курсу географічного факультету виробничу практику будуть проходити в адміністративних районах Кримської області. Основною метою практикантів буде збір матеріалів по фізичній і економічній географії районів. Ці матеріали вони використають для дипломних робіт.

Крім того, перед практикантами стоять завдання подати посильну допомогу плановим господарським організаціям у питанні будівництва ставків та водоймищ, лісонасаджень, виявлення родовищ корисних копалин та ін. Особливу увагу студенти приділять вивченню перспектив розвитку народного господарства районів у світлі рішень ХХ з'їзду КПРС.

Д. ГУК, викладач, керівник практики.

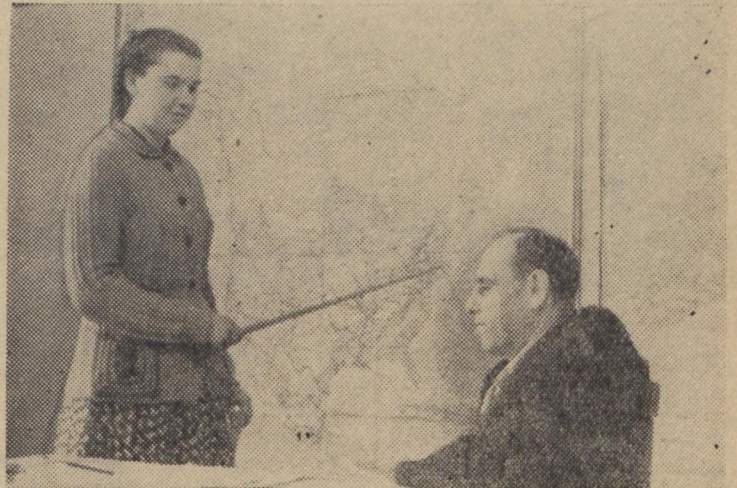
Вони будуть вирішувати практичні завдання

Виробнича практика студентів третього курсу в цьому році буде проходити в долинах річок Дніпра та низинах Ворскли. Цей район цікавий тим, що студенти-географи мають можливість вивчити тут всі основні географічні ландшафти, характерні для України.

В низинах долини річки Ворскли студенти ознайомляться з усіма терасами долини Дніпра і Ворскли, з геологічною будовою району, особливостями рельєфу, з розвитком ярів і т. д.

На Дніпрі є місця, де породи правого берега високо підняті, а старі породи найрізноманітніших систем оголені. Тут практиканти ознайомляться з кристалічними породами мезозойської ери — третинного і четвертинного періоду.

Надзвичайно різноманітний район Канева, де чергуються ліс і степ; луки заплави і островів та піщані дюни берегових терас, яри і балки, форми рельєфу, створені льдовиком та льдовикови-

Глибока, вичерпуюча відповідь на екзамені третьокурсниці географічного факультету В. Дубицької говорить про те, що курс економічної і політичної географії капіталістичних країн студентка завоїла відмінно.

Фото О. КУЗІНА.

Перший екзамен

18 і 19 травня студенти третього курсу історичного факультету здавали екзамен з політекономії — перший іспит в літній сесії.

Екзамен — це підведення підсумків роботи кожного студента за рік. Тут виявляється, як працював кожен з нас на протязі семестру, з якими знаннями підійшов він до кінця учбового року.

Треба сказати, що третьокурсники нашого факультету добре попрацювали на протязі року. Про це свідчили глибокі, вичерпні відповіді на запитання під час екзамену. Відчувалось, що своєчасно були пророблені численні першоджерела, особливо, «Капітал» Карла Маркса.

Близьку відповідальність на екзамені студенти — комуні-

сти Цуманенко, Москович, Статінов. Глибокі відповіді давали також студенти Нікітенко, Тригуб, Чугуєнко, Обломей та інші.

Але не можна замовчати також того, що деякі студенти на протязі двох семестрів тільки показували вигляд, що вони працюють, а насправді ледарювали. В результаті вони отримали незадовільні оцінки. Саме в такому становищі опинилися студенти Сургай, Слюсар, Просолупов.

Підсумки першого екзамену показали, що той, хто добросовісно і рівномірно працював заздалегідь, успішно і впевнено здасть сесію.

Д. МОЗГОВИЙ, студент III курсу історичного факультету.

Коротко

В РОЗПАЛІ СЕСІЯ на першому і другому курсах біологічного факультету. Недавно другокурсники здали екзамен по зоології хребетних. Успішно пройшла здача екзамену з основ марксизму-ленінізму на першому курсі біофаку. З 14 чоловік другої групи 8 студентів одержали відмінні оцінки, інші — «добре».

ОСТАННІ ЕКЗАМЕНИ здають студенти-фізики четвертого курсу фізико-математичного факультету. Успішно здали вони іспит з діалектичного матеріалізму, а

зараз готуються до останнього екзамену в цій сесії. Незабаром четвертокурсники фізмату будуть проходити виробничу практику.

УСПІШНО ЗАКІНЧИВ здачу спецсеминарів четвертий курс історичного факультету. Студенти показали хороші знання. Тепер спокійно можна готуватися до екзаменів літньої сесії.

ПЕРШОКУРСНИКИ РАДІОФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ недавно закінчили лабораторні роботи. Зараз їде активна здача заліків з іноземних мов.

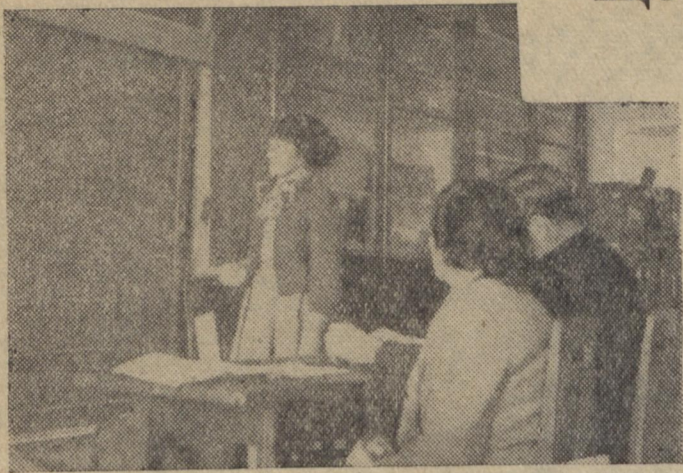

и В. КУЙКО та Р. УСЕНКО. Наш фотокореспондент сфотографував їх за роботою.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»

Стор. 3. 26 травня 1956 р.

Що показав нам захист курсових робіт

Студентам-четвертокурсникам радіофізичного факультету над курсовими роботами довелося попрацювати багато і серйозно. Темі робіт в основному були дуже цікаві, нерідко пов'язані з

вирішенням важливих практичних питань, але майже всі вони ще не були широко розроблені.

Ось і довелося звернутися до найрізноманітнішої літератури аж до іноземних

журналів. Між іншим, тоді ми вперше на практиці зрозуміли всю важливість здачі позааудиторного читання.

Треба сказати, що для багатьох наші курсові роботи були першою розробкою майбутніх дипломів. І хто працював більше, хто поставився серйозніше до підготовки і написання курсової роботи (як, наприклад, Кремена, Жук), той вже по суті почав працювати над майбутньою дипломною роботою.

Багато курсових робіт виконані на високому науковому рівні. Вони були висунуті на підсумкову студент-

ську наукову конференцію в університеті. Деякі з них пройшли на науково-технічній міській конференції. Це роботи Яковенко, Крени, Карпович.

Але серйозно, наполегливо працювали над курсовими не всі. Деякі студенти груп Р-43 і Р-44, в яких роботи носили реферативний характер, часто не могли виділити основного; відповіді їх під час захисту курсових робіт були розпливчати-ми, неконкретними.

Тим, хто ще не захищав курсові роботи, треба прийняти до уваги помилки своїх товаришів, поради і зауваження викладачів.

Ж. ГОРБАЧ,

студентка четвертого курсу радіофізичного факультету.

* * *

Закінчився захист курсових робіт і на третьому курсі радіофізичного факультету. Захист пройшов успішно.

На фото: третьокурсниця В. Руденко під час захисту своєї роботи.

ПЕРШІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ З ШАХІВ

Цими днями закінчилися змагання на першість університету з шахів серед чоловіків і жінок. Два місяці тривала вперта боротьба за звання чемпіона. Але змагання так і не виявили переможця: перші два місяці поділили студенти Шербаков (другий курс фізико-математичного факультету) і Зоркін (третій курс радіофізичного факультету). Вони набрали по 10,5 очка з 13 можливих. На третє місце вийшов першокурсник фізико-математичного факультету Афанасьєв (10 очок), на четвертому місці — Оксюк (другий курс фізмату), який набрав 9,5 очка. Ці чотири учасники змагань значно випередили всіх інших шахістів.

У вересні цього року між Щербаковим і Зоркіним буде проведений матч, який виявить чемпіона університету.

У жіночому турнірі легку перемогу одержала першокурсниця хімічного факультету Шепотьєва, яка виграла всі зустрічі. Друге і третє місце зайняли відповідно Федосова (другий курс геологічного факультету) та Міхновська (перший курс фізмату).

О. МИХАЛОВСЬКИЙ,
суддя змагань.

Піонери в гостях у студентів

Все частіше і глибше задумуємо ми, студенти II курсу історичного факультету, про свою майбутню педагогічну роботу. Кожен з нас прагне як можна ближче познайомитися з життям школи.

Все, що дає нам університет, широкі можливості самостійної роботи над собою, набування навичок громадської роботи ми будемо використовувати у своїй майбутній праці, як педагоги. Ці питання хвилюють кожного з нас. Тому вони викликали жваві суперечки на комсомольських зборах нашого курсу на тему: «Готуйся стати педагогом».

Дуже цікавими і змістовними були виступи на цих зборах наших співорушників А. Худаніної, М. Федченко, В. Педан, які працюють піонервожатами в шостій середній школі м. Харкова.

Тоді ж, на комсомольських зборах, ми вирішили провести вечір зустрічі з піонерами. Питання про це міроприємство було обговорене на одному з засідань

комсомольського бюро курсу. Разом з вожатами був розроблений план проведення зустрічі. Ми призначили відповідальних за підготовку художньої самодіяльності, вікторини, ігор. Всім хотілося, щоб вечір пройшов добре. До нього старанно готувалися і наші юні друзі, піонери.

І ось в один з травневих днів в гості до нас завітали піонери 5 «а», 6 та 7 «а» класів середньої школи № 6. В урочистій обстановці (після попереднього знайомства) студентка нашого курсу В. Барило передає школярам студентське вітання, а також бажає, щоб наша дружба міцніла і поширювалась. Від імені піонерів виступила учениця 7 класу Аня Кругова.

Після урочистої частини почався концерт, в якому приймали участь і піонери і студенти. За краще виконання пісень, читання віршів, за вірні відповіді на запитання вікторини гостям були подаровані книжки.

Вечір пройшов надзвичайно весело, цікаво. Всі залишилися ним дуже задоволені. Тепло прощалися ми з нашими юними друзями.

* * *

Комсомольці нашого курсу вирішили на майбутнє поширювати зв'язок з школою, допомагати піонерам у підготовці і проведенні змістовних зборів, походів. Деякі студенти вже мають тут досвід; наприклад, Ніна Крадінова, яка проводить цікаву роботу з учнями 8 класу 131 школи.

Ми вважаємо, що шефство над піонерськими організаціями класів не тільки допоможе школі в зміцненні дисципліни, в боротьбі за успішність, а й зіграє позитивну роль в нашій підготовці до педагогічної роботи. Було б дуже добре, якби комсомольські організації інших факультетів поділилися на сторінках газети досвідом своєї шефської роботи.

Г. ЧЕФРАНОВА,
секретар комсомольського бюро II курсу історичного факультету.

НЕДАВНО в Харківському державному музеї образотворчого мистецтва відкрилася виставка репродукцій з картин російських художників, присвячена 100-річчю з дня заснування Державної Третьяковської галереї.

Виставка відображає основні етапи розвитку Третьяковської галереї — скарбниці російського і радянського мистецтва, одного з найбільших музеїв світу.

Початок діяльності П. М. Третьякова пов'язаний з демократичним піднесенням кінця 50-х і початку 60-х років минулого століття. Третьяков поставив за мету створити галерею національного мистецтва. Послідовний ріст Третьяковської галереї був тісно пов'язаний з розвитком демократичного російського живопису.

В 60-ті роки П. М. Третьяков придбав основні, найбільш прогресивні твори художників того часу: «Сельский крестный ход на пасху» (1861), «Похорони крестьянина» (1865) В. Г. Перова, «Привал арестантов» (1861) В. І. Якобі та «Неравный брак» (1862) В. В. Пукирова.

Серед цих картин особливо виділяється робота Перова «Похорони крестьянина», в якій художник проникливо розповів про горе селянської сім'ї, яка залишилася без єдиного годувальника.

Дальший зріст колекції П. М. Третьякова пов'язаний з ростом демократичного мистецтва передвижників. Більшість творів Третьяков придбав прямо з пересувних виставок, часто багато картин потрапляли на виставку, будучи вже його власністю.

У 70-ті роки галерея поповнилася картиною Савицького «Ремонтные работы на железной дороге». Це було одне з перших в російському живопису зображення важкої праці найманих робітників. Воно свідчило про глибоку увагу художника до явищ сучасного

ДО 100-РІЧЧЯ
З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ

Оглядаючи репродукції з картин Третьяковки

йому соціального життя Росії.

В картині «Земство обедает» (1872) Г. Г. Мясоєдов використує метод протиставлення для розкриття основної ідеї твору: біля ганку земської управи терпляче сидять селяни, чекаючи кінця перерви між засіданнями, а у вікні видно лакея, який перетирає тарілки і готує пляшки та графинчики для обідаючих «господ»-земців.

Велику роль у формуванні художніх поглядів Третьякова зіграла його дружба з ідеологом передвижників І. М. Крамським. Твори Крамського також є прикрасою Третьяковської галереї.

Уже до 80-х років минулого століття зібрання картин у Третьякова значно переросло межі приватної колекції. П. М. Третьяков зроби його надбанням громадськості. В ці роки в Третьяковську галерею потрапляє багато творів великих російських художників Рєпіна, Сурікова, Васнецова, Шишкіна, Левітана, Серова.

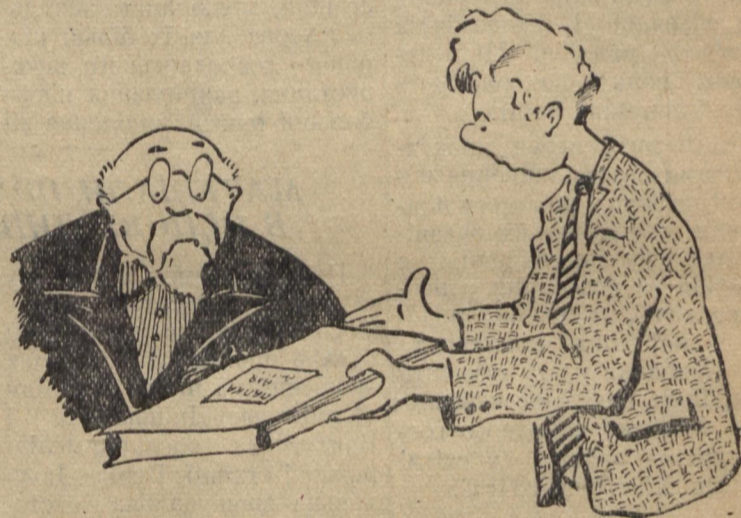
На виставці представлені репродукції з картин цих художників.

Вершиною російського мистецтва другої половини XIX сторіччя по праву вважається творчість І. Ю. Рєпіна. Одним з найвидатніших творів російського живопису являється портрет Рєпіна «Протодіякон».

Вражає широтою охоплення та глибиною проникнення в найутівніші сторони життя пореформного російського села велике полотно І. Ю. Рєпіна «Крестный ход в Курской губернии» (1880—1883). Коли дивитися на тупе самозадоволення місцевих багатців, на обличчя бідняків, сповнені великих щирих переживань, то здається починаєш наочно уявляти соціальні зміни, що відбувалися серед селян в кінці минулого сторіччя.

Важко знайти в світовому мистецтві твори, де з такою гостротою були б передані психологічні переживання людини, як в картині Рєпіна «Иван Грозный и сын его Иван 16 ноября 1581 года».

Незвичайно яскравий талант історичного живописця В. І. Сурікова

Член комісії: Ну, добре. Це папка, а де ж робота? Шулдинін (з невинним виглядом): А хіба писати обов'язково? Я її і так захищу.

ва не зразу був прийнятий його сучасниками. П. М. Третьяков зрозумів його значення й купував картини художника прямо з пересувних виставок, де вони вперше експонувалися. Майже кожен твір Сурікова — ствердження сили російських характерів («Утро стрелецкой казни», «Боярыня Морозова»). Геніальність Сурікова полягає в тому, що він перший у світовому мистецтві показав народ не як простий натовп, а як активного творця історії людства.

У 1892 році Третьяков передав свою галерею у власність міста Москви, але сам залишився її основним почителем. Незабаром, в честь цієї видатної події, І. І. Левітан дарує в галерею один з основних своїх творів — «Владимирку». В цьому монументальному пейзажі-картині зображення природи органічно поєднується з глибокими думками художника про життя Росії.

В зв'язку з поширенням діяльності галереї після 80-х років Третьяков починає систематично придбавати твори видатних художників XVIII—першої половини XIX сторіч та ікони староруського живопису. В ці роки в галерею потрапляють твори Брюлова, Іванова, Венеціанова, Федотова та інших.

Новий період переживає Третья-

ковська галерея після Великої Жовтневої соціалістичної революції. Після 1917 року в галерею вливаються Рум'янцевський музей, музей Остроухова, Цветковська галерея та ін., а сама Третьяковська галерея набуває державного значення. Дальший зріст Державної Третьяковської галереї пов'язаний з багатонаціональним радянським мистецтвом.

На виставці експонуються репродукції з картин радянських художників. Тут є твір української художниці Яблонської «Хліб», портрет-картина киргизького художника Чуйкова «Дочка радянської Киргизії», твори провідного радянського живописця Іогансона «Допрос коммунистов», «На старом уральском заводе» та інші.

Значення Державної Третьяковської галереї величезне. Навіть порівняно невелика виставка репродукцій з її картин переконливо показує, що зріст цього музею не можна відірвати від поступового росту спочатку російського, а потім радянського мистецтва.

І. БАШИНСЬКА,
співробітниця Харківського музею образотворчого мистецтва.

Заст. редактора
Л. ГЕЛЬФЕНБЕЙН.